

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 177 (2739) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Angol főparancsnokság alá kerül a szovjet flotta - a vörös front összeomlása esetén

A honvédek megtörték a vörösök makacs ellenállását

A szovjet amerikai és angol szerződésekkel védekeznek a német bombák ellen

Murmanszkot támaszpontul követeli Amerika

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Esti Újság írja: A Berliner Börsenzeitung megállapítja, hogy a magyar honvédek megtörték azt a makacs ellenállást, amelyet a bolsevista csapatok az utóvéd-harcokban tanúsítottak. A lap külön kiemeli a magyar kerékpárosok, műszaki csapatok és a huszárok kivételesen nagy teljesítményét.

Budapest, a MTI jelenti: Az Esti Újság írja: Berlinbe érkezett jelentés szerint az angol és amerikai körökben annyira számítanak a szovjet összehozására, hogy a távolkeleti angol flotta főparancsnoka és szovjet flotta főparancsnoka között meg egyezés jött létre, amelynek értelmében a Vladivosztokek körül állomásozó szovjet haditengerészeti egységek azonnal angol főparancsnokság alá kerülnek, mihelyt a szovjet-orosz szárazföldi haderő beosztást az ellenállást. (MTI.)

Berlinből jelenti a NTL: A berlini lapok élénken foglalkoznak a véderő főparancsnokság legutóbbi jelentésével, amely megállapítja, hogy Kievtől délre és Szmolenszktól keletre befejezték az erős szovjet kötelékek körülzárását. Ezeknek felbomlása küszöbön áll. Ebből világosan megállapítható, hogy kudarcot vallottak a német hadászati módszer utánzásával végrehajtott szovjet kísérletek.

Stockholmból jelenti (Bud. Tud.): Helsinkiből származó hírek szerint Sztalin és Hopkins között megbeszélések során felmerült az az amerikai követelés is, hogy Murmanszkot a Szovjetunió engedje át az Egyesült Államoknak légi és tengeri támaszpontnak (MTI.)

Berlinből jelenti (Bud. Tud.): Az Egyesült Államok és a Szovjetunió között új egyezményt írtak alá. Az

egyezményben Washington kötelezettséget vállalt arra, hogy hadiipari szempontból fontos cikkeket szállít a Szovjetunióknak, ezenkívül további egy évre meghosszabbították a rendszeres kereskedelmi szerződést. (MTI.)

Stockholmból jelenti a Bud. Tud.: A Helsinki Sanomai értesülése szerint erős brit egységek összehozása van folyamatban az Északi Jeges-tengeren. Ezek az egységek együttműködésben vannak azokkal az erőkkel, amelyeket állítólag északon vonta össze. (MTI.)

Budapestről jelenti a MTI: Az Új Nemzedék írja: Sanghaiba érkezett jelentés szerint a keleti-tengeri szovjet hajóraj eddigi parancsnokát elmozdították állásából. A szovjet hajóraj eddigi főparancsnokát Vladivosztockba helyezték át.

Japán blokád alá helyezte a kantoni nemzetközi negyedét

Zürichből jelenti a Bud. Tud. Válaszul a japán követelések befagyasztására a japán kormány blokád alá helyezte a kantoni nemzetközi negyedét.

Tokióból jelenti a NTL: A kormány szóvivője kijelentette, hogy azok a bizonyos oldalról terjesztett hírek, amelyek szerint Japán Thaiföld megszállására készül, vagy pedig egyez-

ményt akar kötni vele, mint francia Indokínával, valótlanok. Megbeszélések folynak jelenleg Thaifölddel, amelyek elsősorban pénzügyi vonatkozásúak. Más természetű tárgyalás azonban nincs folyamatban. Illetékes helyen leszögezték, hogy a francia Indokína érdekében megkötött egyezmény egyedül francia Indokína érdekeit szolgálja. (MTI.)

Az USA felkérte a brazilai kormányt az azori szigetek védnökségére

Newyorkból jelenti a NTL: Az International News Service washingtoni irodájának a washingtoni kül-

ügyminisztériumnál akreditált tudósítója szenzációs hírt juttatott el a Newyork Times Heraldnak, hangsu-

lyozva, hogy jó forrásból szerezte. E szerint az Egyesült Államok kormányja az ismételt portugál kijelentések alapján, amelyek szerint az Azori szigetek portugál birtokok és azok is maradnak, felkérte a brazilai kormányt, tekintettel az atlanti oceáni fenyegetett helyzetre, vegye védnökségébe az Azori-szigeteket. Így kívánja biztosítani ezt a fontos támaszpontot a nyugati félgömb számára. (MTI.)

SIKERES LÉGI BOMBÁZÁSOK NYUGATON

Berlinből jelenti a Német TI: A Szent György csatornában több bomba telitalálattal elsüllyesztettek egy 5-6 ezer tonnás angol kereskedelmi hajót. Fegyveres felderítő gépek Írországtól nyugatra súlyosan megrongáltak egy 4-5000 tonnás hajót. Német repülőket a Tanisia nevű kereskedelmi hajót két bombatalálattal a hátsó részén súlyosan megrongálták. A hajó az oldalára dőlt. Valószínűleg elpusztult. Német gépek 5-ikére virradó éjjel újabb támadást intéztek a Földközi-Tenger vidékén Izmiria repülőtere ellen. (MTI.)

Indokína Japán megszállása

Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: Az indokínai japán főhadiszállás közleményt adott ki, amely szerint Indokína megszállása befejeződött. A japán csapatok partraszállása végetért.

Tokióból jelenti (NST): A „Kilamo Maru” japán gőzös fedélzetén Soerabajából Kobéba érkezett utasok elmondották, hogy Jáva szigetén nagyszabású háborús előkészületek folynak, amelyek főképpen a légvédelem megerősítésében nyilvánulnak meg. A szigetre nagyszámú amerikai repülőgép érkezett. Minden két héten légvédelmi gyakorlatokat tartanak a sziget városáiban és Soerobaja helyőrségét jelentékenyen megerősítették. Ezenkívül ócskafémgyűjtést is rendeztek Jáva szigetén s mindenképp előt aluminiumtárgyakat gyűjtenek. (MTI.)

Sanghaiból jelenti: Sanghaiban úgy tudják, hogy Anglia a közeljövőben valószínűleg nagyobb flottát küld a távolkeleti vizekre. (MTI.)

Utánpótlás a vezetőkben

Írta: Dr. PAÁL ÁRPÁD

Lelkes gonddal szerkesztett havi folyóiratunk, az Erdélyi Tudósító most, a legutóbbi augusztusi számában érdekes összeállítást hozott Oberding József György tollából. Az összeállítás arra vonatkozik, hogy a román uralom 22 esztendeje alatt az erdélyi magyar értelmiségi osztály a középiskolai végzetekben mennyi utánpótlást kapott. Az egyes magyar egyházak iskoláiban az érettségizettek, illetve a tanítóképzőkben és felső kereskedelmi iskolákban végzettek száma 8430 volt a mondott 22 év alatt; ebből 6461 férfi és 1969 nő. A tudós szerző — mint maga is mondja — „tulzott számíttással” még fölteszi, hogy a román középiskolákban is körülbelül ugyanennyi végzett a magyar ifjak közül. Így tehát összesen 16.860 az a szám, amit a 22 év alatt az erdélyi magyar értelmiségi középosztály utánpótlásának, új nemzedékének lehet tekinteni.

Aztán a szerző ezt a végső összegzésű megállapítást mondja: „Ha az erdélyi magyarság számát nem is tesszük többre az 1910. évi állagnál, vagyis 1.661.110 főnél, ebből a nagy létszámú nemzetesetből mindössze egy százalék tudta az eltelte 22 év alatt az értelmiségi osztályba tartozás iskolai képesítést megszerzeni. — — — Végtelenül lecsúszó eredmény. Ha a román uralom csak egy félszázadra tologdít is ki, műveltségbeli fölényünk talán már csak történelmi emlékké válik. Az a nemzet, melynek nincs középosztály, öntudattal bíró értelmiségi vezető rétege, pusztulásnak indul. A románok luddták, milyen mérget adagoljanak nekünk.”

Nem akarunk vitába szállani azzal az állítással, mely fontos jelentőséget tulajdonít az értelmiségi középosztálynak, s így ebben a társadalmi rétegben az utánpótlás elmaradását végzetesnek tartja. Nagyban-egészen úgy van az, hogy csakugyan szükség van arányos számú értelmiségi osztályra, mely a társadalom vezetésében és irányításában bizonyos munkamegosztást végez. Azonban az értelmiségi osztályt, vagyis a túlnyomóan szellemi munkával foglalkozók rétegét egynek nem vehetjük a vezetésre hivatott középosztályal. Finom, de határozott megkülönböztetést kell tennünk az „értelmiség” és „értelmesség” fogalmi között. Az értelmességnek van hivatása a vezetésre.

Az „értelmesség” az általános szóhasználatban a túlnyomóan szellemi foglalkozásúak társadalmi csoportjának a megjelölésére szolgál; inkább külső körvonal feltüntetése. Az „értelmesség” a belső felfogó képességet,

az okosságot, a jövőbelátást, a célszerűségek közötti eligazodás állandó lehetőségét jelenti. Ez nemcsak a szellemi foglalkozásoknak lehet alkalmuk; sőt bizonyos szellemi foglalkozások bizony igen sokszor nagyon elvontak, nagyon magukba mélyednek, s az életet áttekinteni nem tudják, az okosságot és célszerűséget messzi elkerülik. Míg a gyakorlati foglalkozásokban mind-mind szükség van az élet helyes meglátására, az élet kívánalmi és azok kielégítési módjai közötti összefüggések felismerésére. A gyakorlati foglalkozásokban való tökéletesség így mind-mind a fokozottabb értelmesség eredménye. Tehát igen logikus, hogy a társadalom vezetésében a gyakorlati foglalkozások értelmessége is résztvegyen.

Sokat lehetne arról is beszélni, hogy az egész nemzeti társadalomhoz képest mi a vezetésre hivatott értelmiségi osztályok helyes aránya? Ez az aránykérdés a régi osztályjellegű moradványa, mely a vezetők és vezetettek közötti elválasztást állandósította, s már-már odaértette a helyzetet, hogy a vezetők eltartást igényelnek a vezetettekől, s a vezetettek eltartottaknak érzik a vezetőket. Holott keresztény értelemben egymás terhére kell hordozni, a vezetők és vezetettek egymás kölcsönös szolgálataival tartoznak, s minél inkább vezető valaki, annál több felelősség és gond terheli őt mindenki másért. Ilyen társadalmi kölcsönösségben nem válhatik merev rétegvonalá a vezetők rendje, hanem vezetőknek minden kis faluban, minden foglalkozásban, minden csoportos életviszonyban kell lenniük, s így a vezetés hivatása társadalmi osztályok kizárólagos szerepe nem lehet, vagyis osztályképző tényezővé nem válhatik.

Hogy tehát mi a helyes arány a vezetők és vezetettek között, azt az illető társadalom mindenkori élet-szükségei, azok sokfélesége vagy egyfésége, s azok helyszerű kimunkáltságának a szüksége határozza meg. Például a polgári élet vezetője a katonai életben alárendeltje lehet annak, akinek a polgári életben ő parancsol. És így változhatnak a vezető és vezetett közötti viszony a foglalkozások egymásközötti viszonyának a változásai szerint. A földmunkában a hozzá jobban értőnek kell vezetnie, s nem annak, akinek a bölcsészetből doktorátusa van, de a földmunkához nem ért. Ilyen változatok folytán lehet, hogy 16 ezer vezető 1 millió 600 ezer embernek kevés; de ilyen változatok nélkül az is lehet, hogy igen sok.

Egy azonban bizonyos: még pedig az, hogy mind az 1 millió 600 ezer embernek közös értelmességgel kell együtt dolgoznia, ha a maga társadalmát közös alkotásokkal akarja fejleszteni, s ha az egymás iránti kölcsönös szolgálatot és ezzel a népjólétet akarja megvalósítani. Tehát mindnyájukra ható, egymást megértő közös népműveltségre van szükség. Ehhez képest nem az adja meg a társadalomvezetés helyes irányát, hogy az elvont tudományokkal foglalkozó középiskolákban hányan tettek érettségit, s hasonló szellemű főiskolákban hányan kaptak diplomát. Hanem akkor áll elő helyes társadalomvezetés, ha minél több gyakorlati tudást és minél több erkölcsi felelősségérzetet tudnak a népi mélységekbe hatolva elterjeszteni, s ha ilyen irányú iskolázást

tudunk megvalósítani. A román uralom alatt 22 esztendő idején az erdélyi magyarság a maga erejéből, a maga vallási összetartásából, s az így sugalt életösszönösségből éppen a mezőgazdaság terén kezdett ilyen iskolarendszert.

Ebben is megvolt a jövő iránti értelmesség képzése. Kár volna ennek a felismerését elhanyagolni, s csak az elvont tudományokban való érettségi vizsgáktól számítani azt a műveltséget, mely a társadalom helyes vezetését legjobban megvalósítja.

TEST. Hofer
ÁPOLÁSRA
50 és 90 filléres dobozokban

Hatalmas tengeri és légi ütközet folyt a Földközi tengeren

Angol tengerészek — a földközi-tengeri nagy csatáról

Tangérből jelenti a Stefani: Gibraltarba érkező angol tengerészek érdekes részleteket beszéltek el a Földközi-tengeren lefolyt légi és tengeri csatáról. Miközben a hajókaraván Algir és Tunisz magasságában haladt, különféle fajta olasz repülőgépek jelentek meg fölöttük és bombákat, valamint torpedókat dobtak le. Olyan hatalmas erőt fejtettek ki, mint talán egyetlen korábbi támadás alkalmával sem. A torpedóvető repülőgépek különösen veszélyesek voltak és a legérzékenyebb veszteségeket okozták az angol hajóknak, jóllehet heves zárótűz fogadta őket.

A csata minden képzeletet felülmúlva adódott, zuhanóbombázók is támadtak a hajókra, amelyek Tunisz irányában igyekeztek elmenekülni. Az olasz gépek támadási hullámai egész nap egymást követték. Az éjszaka folya-

mán is továbbfolytak a támadások, sőt hirtelen olasz gyorsnaszadók is megjelentek és súlyos találatokat értek el több angol hajóegységen.

Ezek a gyorsnaszadók rendkívül vakmerők. Szorosan megközelítették az angol hajókat és azok fényzóróinak világában sűrűnek körülöttek. Igen nehéz őket eltalálni, míg ők egymásra adják le torpedóikat.

Másnap a hajókaraván visszavonult Gibraltar felé, de az olasz torpedóvető és zuhanóbombázó gépek újból megtámadták és súlyos károkat okoztak. Az olasz repülő bémulatos bátorsággal küzdöttek az angol vadászgépek ellen. — folytatták a tengerészek. A legfélelmetesebb készülékek a torpedóvető repülőgépek. Talán át lehet jutni a Szicíliai csatornán, de biztosan nagy ára lenne, mint azt a legutóbbi vállalkozás mérlege mutatja. (MTI.)

MEGHALT Babits Mihály

Budapestről jelenti lapzártakor a rádió: Babits Mihály, az európai hírű magyar költő, a legfinomabb szellemű esztéta 58 éves korában budapesti lakásán meghalt. Babits Mihályt évek óta súlyos asztma gyötörte. Ennek dacára élete utolsó percéig dolgozott és a halál is alkotó munkája mellől szólította el. Babits Mihály egyike volt a nyugatos irodalmi áramlat megindítóinak és Ady leghensőbb baráti köréhez tartozott. Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának és a Kisfa-

ludy Társaságnak, s legutóbb mint a Baumgarten-díj kurátora, igyekezett az erdélyi irodalmi tehetségeket is hozzájuttatni az elismeretéshez.

Művei közül kiemelkedik Dante Isteni színjátékának gyönyörű fordítása, amellyel az olasz kormány Dante-díjat is elnyerte.

Halála pótolhatatlan veszteség irodalmunkra.

Temetéséről még nem történt intézkedés.

Hétfőn sorozzák Nagyváradon a külföldi munkára jelentkezett szakmunkásokat

Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtt a nagyvárad állami munkaközvetítő hivatalhoz megérkezett az a rendelkezés, amely a pár héttel ezelőtt külföldi munkavállalásra jelentkezett mintegy 1400 munkás helyzetéről intézkedik. A munkások postán értesítést kapnak és ezzel augusztus 11, 12 és 13-án sorozásra tartoznak megjelenni a munkaközvetítő hivatal helyiségében, ahol a bizottság felülvizsgálja és osztályozni fogja őket.

A kiküldendő értesítés a következőképpen hangzik:

„Jelentkezése alapján, amennyiben Németországban hajlandó munkát vállalni, f. évi augusztus hó...-n a Hivatal helyiségében, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 28 sz. alatt pontosan jelenjen meg. Hozzon magával az illetékes rendőri szerv által látamozott 2 db. útlevél-fényképet, munkakönyvet

és olyan okmányt, amelyből állampolgársága vagy illetősége megállapítható. A kiskorúak (24 éven aluliak) nyilatkozatot tartoznak hozni szüleiktől, vagy gyámjuktól arra vonatkozóan, hogy azok munkavállalás céljából Németországba való kiutazásához beleegyeztek. Tájékoztatásul közöljük, hogy a kiutazás előtt mindenki díjtalan orvosi vizsgálaton megy keresztül. A munkát akadályozó fogycsoportokban, vagy fertőző betegségben szenvedők nem utazhatnak ki. A munkaszerződés időtartama egy év, legkevesebb 9 hónap. A munkavállalás feltétele, hogy a határig való útiköltséggel, megfelelő erős cipővel és ruhával rendelkezzen.”

A munkásságra nézve nagyfontosságú ügyet lapunk napirenden tartja és tájékoztatni fogjuk az érdekeket a helyzet alakulásával.

Nagyvárad polgármestere megszemlélte az építés alatt álló utakat

Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtt dr. Gyapay László helyettes polgármester Alnöder Endre műszaki tanácsos és dr. Csapó Ferenc tükár kíséretében megszemlélte az építés alatt álló nagyvárad utakat és a már befejezett utzakaszokat. Először az Árpádvezér-utat szemléltek meg, majd a Réten építés alatt álló hidakat és levezető csatornákat, aztán az Attila, Hitler Adolf, Szaniszló-utcaikat, a Mussolini-téri elárúsító hely aszfalt-munkálatait, aztán a Csengery, Kálvária- és Berkovics Ferenc-utcaikat. A hegyen a Nagysötétágyban folyó útfeltöltési és javítási munkálatokat vizsgálták felül. Végül a Görög oldalon épülő 200 méteres utzakaszt szemléltek meg.

ANGOL REPÜLŐK BOMBÁZTÁK CHERBOURG MUNKÁSNEGYEDÉT

Párisból jelenti a Német TI.: A Pétit Parisien jelentése szerint nemrégiben brit bombavető gépek jelentek meg Cherbourg egyik munkástelepen és rombadöntöttek 15 lakóházat. A bombázáskor három felnőtt és egy gyermek életét veszítette. 12 megsebesült, hét személy sebesülése rendkívül súlyos. (MTI.)

Nagyszabású razzia volt Siófokon

Budapest, a MTI. jelenti: A Pest írja: A főkapitányság szombaton és vasárnap nagyszabású razzit rendezett Siófokon a kávéházakban. Tíz személy ellen megindult az eljárás. A detektívek a gépkocsik gumibroncsait is ellenőrizték és feljegyezték a gumibroncsok számát, amelyek a kereskedelemügyi minisztériumhoz beadott számokkal hasonlítanak össze. Az ellen a gépkocsitulajdonos ellen, akinek a szám nem egyezik, megindul az eljárás.

ZAVARTALANUL FOLYNAK A BELVÁROSI MOZGÓ ELŐADÁSAI

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn este, egy sajnálatos félreértés következtében a Belvárosi Mozgó 9 óras előadása megszakadt. Mint értesülünk, a közbejött akadályok végleges formában rendeződtek s a koncessió körül támadt komplikációk véglegesen lezárultak. Ezek után természetesen az előadások rendszeresen tovább folynak s a most futó kitűnő magyar vizjátékot tovább élvezheti a közönség.

Emelkedett a pénzforgalom. Budapestről jelenti a MTI.: A MNB július 31. kimutatása szerint a július 23. forgalommal szemben 13.4 millió pengővel emelkedett.

Az új román konzul bemutatkozó látogatása a nagyvárad városán. Nagyvárad. Saját tud. Mario Marina, új nagyvárad román konzul kedden délelőtt megjelent a városházán és tisztelgő látogatást tett dr. Hlatky, Endre főispánnál és dr. Gyapay László helyettes polgármesternél.

X. évf. — Kedd, 1941. augusztus 5.

A honvédség a Bug elérése után megtisztította a mögöttes területeket Ukrajnában a német- és magyar gyorscsapatok elvágta a szovjet visszavonulása útjait

A Magyar Távíráti Iroda jelenti: A magyar honvédségek a Bug elérése után megtisztították a mögöttes területeket az ellenség osztagaitól. A hadifoglyok száma és a zsákmány növekedésben van. Katonai körökben bizonyos tartózkodást tanúsítanak a hadműveletekkel kapcsolatban. Annyi megállapítható, hogy a magyar csapatok jelentősen hozzájárultak az Ukrajna terében most kialakuló hadművelet sikeréhez. Igen hangsúlyozott formában jutott kifejezésre a magyar csapatok lendületes szelleme és csorbíthatatlan ütőképessége.

(Vezéri főhadiszállás). A Német TI. jelenti: A véderő főparancsnoksága közli: Az ukrán átkarolási szárnyon német és magyar kötelékek elvágta az ellenség számára életbevágóan fontos vasúti összeköttetési vonalat. A Szmolensztól keletre körülrárt szovjet erők zömét megsemmisítettük. Német harci gépek a hétfőre virradó éjjel bombázták Moszkva ellátási és hadilipari üzemét, valamint egy fontos közlekedési csomópontot a Duna forrásvidékén. A Faroer szigeteken elsüllyesztettünk egy 1200 tonnás teherhajót. Német és olasz zuhanóbombázók Marsha Matruhtól északra telibe találtak egy brit rombolót. Négy ellenséges gépet lelőttünk. Nyugat és Északnyugat-Németországban 3 bombázót lelőttünk. (MTI.)

Szovjetdandár adjuvánsainál talált iratok alapján egy óra alatt legyőztek a németek egy szovjetezredet

Berlinből jelenti a Német TI.: Kievtől délkeletre harcra került egyik német felderítő osztag különösen jó fogásra tett szert. Német katonák egy mocsaras arcvonalon rajtaütöttek egy elakadt szovjet gépkocsin. A legénységet közelharcban leverték.

A foglyok között voltak a környéken harcoló szovjetdandárok adjuvánsai.

A német katonák értékes anyagot találtak náluk a szovjet csapatok megjelölésével és az ezredék létszámával, továbbá igen sok ezredparancs másolatával. A feljegyzések alapján egy óra múlva teljesen bekerítették a szovjetezredet, majd felforgatták őket. (MTI.)

Peipusánál megsemmisült két bekerített szovjetezred

Berlinből jelenti a Német TI.: Egy híradóosztály vakmerő hadiselekménye következtében a Peipus tó felé két szovjetezredet bekerített és megsemmisített a bekerítés utáni harcokban. (MTI.)

Berlinből jelenti a Német TI.: A szovjet légierő a legutóbbi nap folyamán 58 gépet veszített. (MTI.)

RENDEKIVÜL NAGY ZSÁKMÁNYHOZ JUTOTTAK A FINNEK

Helsinki-ből jelenti a Német TI.:

Mint félhivatalosan jelentik, az ellenség repülői vasárnap nem intéztek támadást finn terület ellen. Légi harcban az ellenség 12 gépet veszített. Egy finn gép nem tért vissza. (MTI.)

Berlinből jelenti a Német TI.: Német vadászok augusztus 4-én, a balti határvidék előtt meggyújtották a szovjet tengeri erőknek egy német aknászó kötelék ellen intézett támadását. A harc során elsüllyesztettek egy szovjet gyorsnaszádot. (MTI.)

Fascismus -- vagy bolsevizmus?

A Duce nagy beszédet intézett a keleti frontra induló olasz legionáriusokhoz

Rómából jelenti a MTI.: A Duce hétfőn a szovjet harctérre induló legionáriusok előtt beszédet mondott:

— Legionáriusok! — kezdte beszédét a Duce. — Nagy tisztesség és kiváltság vár rátok. Biztos vagyok benne, hogy érzitek ezt. Ez a tisztesség és kiváltság, hogy résztvehetek az óriások valódi csatájában. A föld népeit 20 éven át izgatta a nagy kérdés: *fascismus vagy bolsevizmus*. A két világ összeütközése, amelyet mi akartunk és mi kezdünk, a csúcsponthoz érkezett. A felvonulás ma már teljes.

Az egyik oldalon áll Róma, Berlin és Tokió, a másik oldalon London, Washington és Moszkva.

A legcsekélyebb kétséget sem érezzük. Győzni fogunk! (Hatalmas lelkesedés.) Győzni fogunk, mert a törté-

nelem azt tanítja, hogy azoknak a népeknek, amelyek a régi világot képviselik, veszteniük kell.

— Legionáriusok! a szovjetorosz

Élénk tevékenység Airikában és a Földközi tengeren

Rómából jelenti a Stefani: Az olasz főhadiszállás 426. közleménye: Légi-erőnk ismét bombázta Málta brit haditengerészeti támaszpontját. Ellenséges gépek géppuskával tüzeltek Catania repülőterére. Néhányan megsebesültek és kisebb károk keletkeztek. Észak-Afrikában Tobruk arcvonalán előretolt előőrsök tevékenykedtek. Angol gépek Cyrenaikában és Tripoliban bombákat dobtak le. A tengelyhatalmak gépei bombázták Tobruk megerősített állásait, légvédelmi ütegeit, raktárait, ki-

arcvonalon nemcsak a németek, hanem a finn, magyar, szlovák és román és más nemzetek önkéntes bajtársai mellett fogtok küzdeni. Biztos vagyok benne, hogy a harcokban a legnagyobb eréllyel fogtok küzdeni.

A légionáriusok a Duce e szavainál egy emberként kiáltották:

— Si, Duca! Igen Duca!

Légionáriusok, éljen a császár! — Fejezte be beszédét a Duce.

KIVÉGEZTEK A VÖRÖSÖK MOSZKVA LÉGÜGYI PARANCSNOKÁT

Stockholmból jelenti a MTL: Stockholmba érkezett jelentés szerint a moszkvai körzet légügyi parancsnokát a német repülőgépek Moszkva ellen intézett támadása után a GPU egyik küldöttségének agyonlőtte Sztalin parancsára. Megállapították, hogy a szovjet főváros nem volt felkészülve a támadásra, holott a légügyi parancsnok mindig az ellenkezőjét hangoztatta. (MTI.)

TERRORCSELEKMÉNYEK MIATT 28 KOMMUNISTÁT ÉS ZSIDÓT VÉGEZTEK KI BELGRÁDBAN

Belgrádból jelentik: Belgrádban hétfőn este hivatalos közleményt adtak ki, amely szerint egy terrorista csoport rombolásokat követett el. A merénylők közül négyet letartóztattak és a rögtönbiráskodás alapján halálra ítélték őket. 28 kommunistát, illetve zsidót, akiket azzal vádoltak, hogy résztvettek a merényletekben, szintén halálra ítélték és a halálos ítéletet végre is hajtották. (MTI.)

Járhatatlan a burmai út a japán légitámadások következtében

Zürichből jelenti a Bud. Tud. A Neue Zürcher Zeitung washingtoni tudósítója jelenti, hogy mivel a burmai úton a szállítás a japán légi erők által támadása következtében majdnem lehetetlen, az Egyesült Államok 35 óriási teherrepülőgépet helyezett kiállításba a csunkingi kormányának. Ezek 850 tehergépkocsi szállítványát birják el.

SIKERES NÉMET TÁMADÁS SZUEZ KIKÖTŐJE ELLEN

Berlinből jelenti a Német TI.: Német harci gépek augusztus 4-re virradó éjjel sikerrel támadták Suez kikötőjét és elsüllyesztettek egy 10.000 tonnás hajót. Egy 20.000 tonnás hajót a közepén találtak el. (MTI.)

Halálbüntetést kért a bulgár államügyész Dimitroffra és társaira

Szóhaból jelenti a

NTI: Az államügyész vádiratában halálbüntetést követelt Dimitroff, az angolok és jugoszlávok bulgáriai főügynöke, valamint 35 társa ellen. Dimitroff az angolok és a jugoszlávok kémszolgálatának megbízásából, zavaró kísérleteket és romboló terrorcselekményeket készített elő. (MTI.)

A nagyváradi Orvoskamara új tisztikara

Vasárnap tartotta a nagyváradi Orvoskamara választó közgyűlését

Vasárnap tartotta a nagyváradi Orvoskamara választó közgyűlését.

Dr. Verzár István nyitotta meg a közgyűlést és vázolta az Orvoskamara megalakulásának előzményeit, majd elmondta, hogy a felvételnél a 156 elutasított orvos közül az előírt 15 napon belül 130 küldött fellebbezést a bizottság titkárához. A fellebbezéseket a bizottság június 15-én tartott ülésén tárgyalta és azokat június 20-án felterjesztette a belügyminiszterhez.

Dr. Verzár István jelentésének elhangzása után dr. Schilling Árpád választási elnök vette át a gyűlés vezetését. Közölte, hogy a választásra egyetlen jelölőlista érkezett be és így ezen a listán szereplőket egyhangulag megválasztottaknak jelenti ki.

A nagyváradi Orvos Kamara elnöksége és vezetősége a következőkből alakult meg:

Elnök: dr. Verzár István, alelnök: dr. Schilling Árpád, titkár: dr. Herepey Ernő, pénztáros: dr. Veress Andor, elnök: dr. Petz Gyula, ügyész: dr. Orbán Dénes. Választmányi tagok: dr. Boér László (Szatmárnémeti), dr. Fényes Pál (Berettyóújfalu), dr. Heinrich Béla, dr. Középegy László, dr. Kuch Béla (Nagyszalonta), dr. Szirmay Kálmán, dr. Szőke Ferenc és dr. Vajna Gábor.

Választmányi pótagok: dr. Csáky Gergely, dr. Fényes Elemér (Bihar-püspöki), dr. Szedlák Ödön, dr. Killner György (Margitta), dr. Schlagetter Nándor (Szatmárnémeti), dr. Siegmund Ervin (Szatmárnémeti), dr. Török Andor és dr. Zonda László (Komádi).

Az országos választmány tagjai: dr. Göbl Zoltán (Szatmárnémeti) és dr. Karossa Pfeiffer József (Máramarossziget), pótagjai pedig dr. Fekete Károly és dr. Simkó György.

Országos közgyűlési kiküldöttek lettek: dr. Barka Imre (Máramarossziget), dr. Boros Gábor (Sarkad), dr. Felvintzi Takács Sándor (Nagysomkut), dr. Szeőkefalvi Szentmiklóssy Ödön (Nagybánya), dr. Bolgár Dezső (Szatmárnémeti), dr. Roskopf Béla, dr. Györey István (Berettyóújfalu) és dr. Kishalmy Lajos (Máramarossziget).

A választás eredményének kihirdetése után dr. Schilling Árpád köszöntötte dr. Verzár István elnököt. Majd dr. Költő Zoltán az Országos Orvos Kamara örömét tolmácsolta, hogy megalakult hosszú elnyomás után Nagyváradon az első magyar Orvos Kamara.

TUDJA-E ON?...

- ... hogy Wagner Richard nagy ál-
latbarát volt és összesen nem
kevesebb, mint 32 kutyája volt?
- ... hogy Lope de Vega, a nagy spa-
nyol klasszikus drámaíró össze-
sen 811 színpadi művet írt, me-
lyek még ma is mind megfelel-
nek a színpadi követelmények-
nek? Lope de Vega irodalmi
termelése egymaga felülmúlja
például az összes német klasz-
szikusokét.
- ... hogy a tűzföldiek nyelve né-
hány évtizeddel ezelőtt még csak
száz szóból állott, ma azonban
már az ezret is meghaladja?
Ennek a szókincsnek 90 százalé-
ka azonban idegen nyelvekből
kölcsmozdított szavakból áll.
- ... hogy mint a svéd Karlson pro-
fesszor megállapította, az Anna
név az Európában legelterjed-
tebb női név? Az egész világon
nem kevesebb, mint 94 millió nő
viseli ezt a nevet.
- ... hogy 16—17 billentyűnél töb-
bet a leggyakorlottabb zongora-
művész sem tud leütöni? Az új
izmai ennél gyorsabb mozgásra
már nem képesek.
- ... hogy míg nálunk a férfiak kö-
rülbelül 56, a nők pedig 59 é-
lagos életkort érnek el, az indu-
soknál csupán 26 év az átlagos
életkor? A nagy különbséget el-
sősorban az Indiában uralkodó
hihetetlen nyomorúság és a rossz
szociális viszonyok magyaráz-
zák.
- ... hogy a tűzköves tűszerszámok
előállítására még a technika mai
fejlettsége mellett is nagy szük-
ség van? A forró égőv alatti ned-
ves erdőkben és ültetvényekben a
gyufa hamarosan használhatat-
lanná válik és így a tűzköves tűz-
gyújtást mindmáig sem tudta
hátterbe szorítani.
- ... hogy az emberi test egy év alatt
30 kilónyi vörös vérszöveteket
termel, melyek közül napenként
900 milliórd hal el?

CSONGRADON KISHASZONBÉRLE-
TEK CÉLJÁRA KELL ÁTENGEDNI
A ZSIDÓ-BIRTOKOT

A Magyar Tudósító jelenti. A föld-
művelésügyi miniszter határozata ér-
telmében Csongrádon 16 zsidó-birtokot
kell összes tartozékaival együtt kisha-
szonbérletre átadni az Országos Föld-
hitelintézetnek használatra átadni.
A földigénylő csongrádi lakosok egy-
előre tehát nem vásárolhatják meg a
zsidó-birtokokat, hanem kisebb par-
cellákban csak bérbevehetik azokat az
Országos Földhitelintézettől.

Mely községek bokrétaíj szerepeinek
az ideán a Szent István-heti játéko-
kon. Jelentéttük, hogy az ideai Szent
István-heti ünnepségek során a
Gyöngyösbokrétára kibővített keretek-
ben, megnövekedett létszámmal, a
visszatért erdélyi, felvidéki és az
újabbban felszabadított délvidéki köz-
ségek bokrétaívaival is fog szerepelni
az ideai ünnepi játékokon. Bemuta-
tásra kerül többek között a külön-
böző vidékeken szokásos betleheme-
zés, regölés, karácsonyi kántálás,
háromkirály-járás, pünkösdlés, ara-
tőünnep, kukoricafosztás, a népies
táncok közül a libbenős, ugratós,
sürgöndölős, hatkopogós, üvegcsár-
dás, juhástánc, kállai kettős, férc-
tánc, párnatánc, legényes, kemény-
csárdás. (Magy. Tud.)

GAZDASÁGI ÉLET

Állandó éberséget követel
mindenkitől

a zsidó piaci árusok végleges eltávolítása

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar
Lapok részletesen foglalkozott a pol-
gármesteri hivatal ama intézkedésé-
vel, amely miniszteri rendelet alap-
ján megszüntette a zsidó piaci árusok
iparjogosítványát. Augusztus elsején
sorban bezárultak a piactéri zsidó
bódék. Már annakidején kifejezésre
juttattuk azt az aggodalmunkat,
hogy a zsidó piaci árusok meglévő
árúkeszletükkel zúgkereskedelmet fog-
nak folytatni, vagy valamilyen más
módon igyekeznek majd magukat
kárpótolni a bétiltó rendelkezés vég-
rehajtása után.

Elseje óta még nem volt alkal-
munk arra, hogy ezen a téren vissza-
éléseket figyeljünk meg, habár ébe-
ren vigyázunk arra, hogy a végre
jogaikhoz juttatott magyar kisáru-
sok csalárd úton sérelem ne érhesse.
Olvassuk azonban azt, hogy Kassán
is kitalálták a zsidókat a piacról. A
kitalált zsidók elhatározták, hogy
közösen nagy raktárhelyiséget bére-
nek, ott halmozzák fel árujukat és
onnan szállítják kívánságra házhoz.
A keresztény árusok természetesen
megtették a szükséges lépéseket.

Vigyázni kell tehát, ne hogy ná-
lunk is ezzel a fogással próbálkozza-
nak. Aki ezen a téren a legkisebb
visszaéléstől értesül, azonnal jelentse
a város iparhatóságának.

Jelentkezni lehet az üresen
maradt bódékért

Az üresen maradt vásári bódék és
üzlethelyiségek ügyében a vásári fel-
ügyelőség a következő felhívást ad-
ta ki:

„Felhívom mindazok figyelmét,
akik a Mussolini-tér (volt Nagy-
piac-tér) területén eláruló bá-
rakra igényt tartanak, igénylé-
süket a város közigazgatási ügy-
osztályán címre adják be.

Figyelmeztetem a barakvásár-
lókát, hogy amennyiben barakot
magánkézből szándékoznak ven-
ni, szerződésüket ideiglenes ha-
tállyal kössék meg a hatóság jó-
váhagyásától feltétel nélkül, mert
ki lehetnek annak téve, hogy
barakjukban vásárrendészeti és
közigazgatási szempontból áru-
tási jogot nem nyernek. Bara-
koknak a piac területéről való
elvittele csak előzetes bejelentés
alapján a vásár ideje alatt eszkö-
zölhető.

Vásárfelügyelőség.”

Szeptember 30-tól nem lesz
zsidó rádiókereskedő
Nagyváradon

Nagyvárad Saját tud. Tegnap jelen-
tettük, hogy szeptember 15-étől nem
lesz zsidó textilnagykereskedő Nagy-
váradon. Most arról értesültünk, hogy
a rádiókereskedelemben ugyanígy
megtörténik a zsidótlantás. A Baross
Szövetség ez év májusában bead-
vánnyal fordult a kereskedelmi mi-
niszterhez és a Postavezérgazgató-
sághoz, kérve, hogy a zsidók a jövő-
ben rádiókereskedéssel ne foglalkoz-

hassanak. A Baross előterjesztésének
meg is lett az eredménye, mert a ke-
reskedelmi miniszter, illetve a posta-
vezérgazgatóság eleget tett a Baross
kérelmének és a következő rendelet-
et adta ki:

„Az 1939. IV. t. c.-nek a m. kir. pos-
ta által kiadott engedélyekre vonat-

Nagyváradai pékek
a polgármesternél

Nagyvárad. Saját tud. Fazekas La-
jos törvényhatósági bizottsági tag,
a Nagyvárad és vidéki sütőiparosok
szakosztálya elnökének vezetésével
hétfőn délelőtt küldöttség jelent meg
dr Gyapay László helyettes polgár-
mesternél a kenyérellátás ügyében.

A helyettes polgármester hang-

kozó rendelkezései végrehajtásaként
zsidóknak tekintendő személyek részé-
re kiadott rádiókereskedő és ezek le-
nyeges alkotórészeinek iparszerű elő-
állítására és forgalombahozatalára jo-
gosító engedélyek visszavonását az
alábbiakban szabályoztam.

A törvény szerint zsidóknak tekin-
tendő személyek részére kiadott en-
gedélyeket azokban a helységekben,
ahol a lakosság száma a 30.000-et
nem haladja meg s amelyekben leg-
alább egy, illetőleg 30.000-en felüli la-
kosság helységekben, amelyekben leg-
alább két, érvényes előállítói és for-
galombahozói, vagy forgalombahozói
engedéllyel bíró s a törvény értelmé-
ben nem zsidóknak tekintendő rádió-
kereskedő van, szeptember hó
30-ával visszavonom.”

súlyozta a pékek előtt azt a fokozott
felelősséget és munkát, amelyet a
mai kenyérellátási nehézségek a pé-
kekre is ró. Felszólította őket, hogy
tegyenek eleget felszólításának és a
fiókokat lássák el kellő mennyiségű
kenyérrel. Ezután részletesen meg-
beszéltek a felvetődött kérdéseket.

Jó kereslet a gyümölcs-
piacon, közepes felhozatal
nagy kínálat a konyha-
kerti árukban

Nagyvárad. Saját tud. Az augusztu-
si piaci árak, dacára a múlt héten
tartó kedvező időjárásnak csak a
konyhakerti árukban idéztek elő né-
mi árcsökkenést, ami annak tulajdo-
nitható, hogy a terménykereskedők a
szokottnál nagyobb mennyiséget hoz-
tak fel. Vaj még mindig nem kapható,
ez a fontos cikk érthetetlen módon
teljesen eltűnt a piacról. A gyümölcs-
felhozatal nagyon gyenge volt, az
ára alig változott egy hét alatt. A vá-
radi piac különösen a dinnyét nélkülö-
zi, de általában érezhető az aradi
vidék távolmaradása. Annál nagyobb
a kínálat a tojáspiacon. A hétfői heti-
piac árai hozzávetőlegesen a követ-
kező:

Tejpiac.

Vaj (nincs). Tojás 13—14 fillér da-
rabja. Tej literje 28—30 fillér. Tejfel
literje 75—85 fillér. Tehéntúró kg
100—120 fillér. Juhtúró kg. 280 fillér.
Juhsajt kg. 3 pengő. Mész kg. 3 pengő
50 fillér.

Baromfi piac.

Csirke rántani való, párja 2—3 P.
nagyobb 3—4 pengő. Tyúk 3—4 pen-
gő. Sovány kacska 2—3 pengő. Kóvér
kacsi 4—5 pengő. Liba kilója 2.50—3
pengő.

Zöldségpiac.

Levesbevaló zöldség csomója 6—8
fillér. Nyári rózsá burgonya kicsiben
kg. 18—22 fillér. Zöld bab kg. 20—28
fillér. Zsenge szemes bab kg. 70—80
fillér. Uborka darabja 3—6 fillér. Fe-
hérkáposzta fejenként 5—10 fillér.
Keltkáposzta fejenként 8—12 fillér.
Karaláb drb. 3—4 fillér. karfiol fejen-
ként 16—28 fillér. Borsó, csöves, kg.
70 fillér. Zsenge szemesborsó kg.
80—90 fillér. Spenót kg. 60 fillér. Sós-
ka kg. 36—40 fillér. Retek csomója
8—10 fillér. Paradicsom kg. 80—120
fillér. Tölteni való paprika drb. 3—6
fillér. Erős, hegyes paprika 2—4 fil-
lér. Kék paradicsom drb 30—40 fillér.
Tök 20—40 fillér. Vöröshagyma cso-
mója 5—10 fillér. Saláta fejenként
4—6 fillér.

Gyümölcs piac.

Kajszi barack kg. 80—110 fillér.
Nyári alma fajta szerint 120—150 fil-
lér. Körte fajta szerint 120—140 fillér.
Ribizli kg. 100—120 fillér. Korai Mar-
gít-szilva kg. 100—120 fillér. Ringló
szilva kg. 100—140 fillér. Málna kg.
180 fillér. Spanyoli meggy kg. 180—220
fillér. Francia barack kg. 200—250 fil-
lér. sárga cukórdinnye kg. 80—100 fil-
lér. Ananász dinnye kg. 90—100 fillér.

Legidősebb könyv ma

Vitéz Barabás Emil altábornagy műve:

„A Nyugati Háború“

Hivatalos adatok, titkos akták

Kizárólagos felhasználási jogával, (a londoni és párizsi
rádiók éjjeli leadásainak eredeti szövegével)
Ára 5-40 pengő.

Megrendelhető a „Magyar Lapok“ könyvosztályánál.

„IL Y A UN AN“

-- A francia politikai közvélemény pálfordulása az összeomlás után --

A „Magyar Lapok“ eredeti tanulmánya

(MN) A közelmúlt napokban és hónapokban a francia sajtót az emlékezés hangja uralta. Ez alkalommal azonban nem a francia történelem vagy a francia forradalom dicső eseményei vonultak fel a „gloire“ népének szeméi előtt. Az „Il y a un an“ mottóval napvilágot látó cikksorozatok a múltévi francia katasztrófa nagy állomásait elevenítették fel, kezdve június 4-étől, a dünkircheni tragédia beteljesedésének napjától Páris megszállásának dátumán, június 14-én át egészen a legutolsó reményeket is eltemető végkifejletig. Ezeket a cikksorozatokat nem az önmarcangoló kétségbeesés diktálta és a fekete tinta már szinte legendás nimbuszt öltött „revanche“ vezette. A francia szellem túlságosan logikus és reális ahhoz, hogy céltalan szemlélődésben keresen kielégülést és a júniusi bukás is túlságosan megrázkódtató volt ahhoz, hogy a Sedan utáni szenvedélyeket ismét útjára szabadítsa. Nem, Franciaország a közelmúlt szomorú emlékeiből egyszerűen okulni akar. Franciaország a jövő útját keresi.

1

Ez az útkeresés nemcsak német-francia vonatkozásban vizsgálja a múltat. A gyászév eseményeit felelevenítő cikksorozatok nem állottak meg a compiégne-i fegyverszünetnél. Julius 3-ika és 6-ika, az egykori szövetséges első orvítmadásai Oránnál — szintén belekerült a szomorú krónikába. Franciaország nemcsak a német győzelemből, hanem az angol hullarablásból is le akarja vonni a tanulságokat. Hogy milyen irányba mutatnak ezek a tanulságok, azt annak, aki figyelemmel kísérte az utóbbi idők politikai eseményeit, nem kell már magyarazni. Franciaország egyre növekvő mértékben érzi sorsát Európa sorsával egybekötve és helyét a kialakulóban lévő új Európában keresi. Ez az új orientáció — mint többek között az indokainai kérdésben Franciaország és Japán között legutóbb létrejött meg egyezés is mutatja — immár a határozott politikai állásfoglalások stadiumába lépett.

2

Az idevezető út természetesen nem volt könnyű. Minden lépést súlyos belső vívódások előzték meg és az új felismerések csak szakaszokban hódítottak tért. Lélektanilag mindenesetre teljesen érthető, hogy a megnevezett területeken a régi politikai gondolkodásmód makacsabban tarthatta magát. A francia nép itt élő része az összeomlás következményeit csak „bizonyos távolságból“ élte át, nem lehet tehát csodálni, hogy csak nehezen tudta a bukást a maga totalitásában érzékelni és a „szabad zónára“ vonatkozólag is elismerni.

Ha az új orientáció szükségességének felismeréséig jutott fejlődési folyamat a kezdeti nehézségeket is tudta győz-

ni, ezt az ellenállás szellemét szító angol-szász politika elsősorban magának köszönheti. Orán, Dakar, Sfax, Sziria nemcsak a kiméretlen angol-szász önzés francia politikájának dicsőtelen állomái, hanem egyben a francia együttműködési politika ugrás-szerű nekilendülésekben haladó térébődtetésének dátumai is. A francia lélek rokonszenveiben és ellenszenveiben érezhető változás következett be.

Akik néhány hónappal ezelőtt még Németországot okolták az élelmezési helyzet napról-napra növekvő súlyosságáért, azok ma már az angol blokád és a francia hajók elrablói átkozzák. Ma már minden francia ember zám szerint tudja, hogy Anglia július 3-án az angol kikötőkben horgonyzó francia hajók lefoglalásával először 366.000 tonnát rabolt el eiverzett szövetségesétől, az áruló de Gaulle 42.900 tonnát vont el a francia önellátás szolgálatából, a nyílt tengeren 190.000 tonnát kaparintott meg, a vele egy híron pendülő Amerika 170.000 tonnára tette rá a kezét. Eppen így minden iskolásgyermek fel tudja sorolni, hogy a 100.000 francia halottal és mintegy 1.800.000 francia hadifogollyal szemben az angolok csak 14.105 halottat és 40.095 foglyot áldoztak a „közös“ élethalál harcban. Azt, hogy e számadatak megvilágításában milyen gondola-

tokat és érzéseket ébreszt a nagy nemzeti tragédia részleteinek felidézése, nem nehéz már elképzelni.

3

Bizonyos, hogy közvetlenül a vereség után minden franciának nehezére esik arra az útra lépni, amelyen Németország halad. A nép azonban — kivéve a makacsfejúeket, amilyenek mindig voltak és mindig lesznek — már elfordult az évtizedes szövetségesétől és különösen az utóbbi napokban egyre gyakrabban bukkan fel maganbeszélgetésekben és újságcikkekben a „collaboration“ szó, mely már a Németországgal való együttműködést jelenti. Ennek a szónak az orosz-német háború sokak előtt adott meleg csengést. Nem csupán azok előtt, akik a szövetségellen már évekkor ezei szót emeltek, hanem azok előtt is, akik Oroszországban azelőtt az erős szövetséget ünnepelték. Már maga az a bombaként ható jelentés is hatalmas respektust váltott ki, hogy a német csapatok felvonultak a bolsevizmus ellen. Együttműködés azzal a Németországgal, mely akkor, amikor egyébként is több fronton kénytelen erejét latbavetni, szembe mert szállani a Franciaországban mindig hatalmasnak ítélt orosz erővel — ez a gondolat nem

egy francia szemében látszik soha vissza nem térő történelmi esélynek. Azokat a francia önkénteseket, akik számos más európai nemzet fiataljaihoz csatlakozva szintén útnak indultak a bolsevista imperializmus elleni harcra, világnézeti szempontokon kívül talán ez a gondolat is fűti.

4

Ha a francia nép jelentős tömegei még határozatlanok is az új Európa harcosaival való együttműködés kérdésében, ha nyilván még mindig számosak is azok, akik a régi külpolitikai elképzelések és érzések világában élnek, Franciaország belső felépítésének munkájában már végleg az új európai eszmék vették át a vezető szerepet. A francia utca képének a „Compagnons de France“ és a „Chantier de la Jeunesse“ egyenruhás tagjai ma már megszokott alakjai. A „Compagnons de France“ bajtársi közösségekbe tömörült munkanélküli ifjakból áll, akik minden ellenszolgáltatás nélkül mezei munkát végeznek.

A „Chantier de la Jeunesse“ keretében való munkaszolgálatot kb. 9 hónapja törvény írja elő minden 20–22 éves francia ifjú számára. Egyszerű, de izléses egyenruhájukban, öntudatos tettekkészséget sugárzó tekintetükkel mintha megtestesítői lennének Petain marsall jelszavának: „Franciának csak francia ügyet szabad szolgálnia“.

Akarmilyen irányba fordul is a jövőben az évtizedes kerékvágásból kilendült francia külpolitika, bizonyos, hogy ez az elv fog benne kifejezésre jutni. Franciaország többé nem fog angol érdekekért áldozatot hozni.

(Láma)

Eddig 12.000 galíciai zsidót távolítottak el az országból

Tovább folyik a tisztogató munka. Nagyváradot is megtisztítják

A „Pesti Újság“ írja: A Külföldiek Ellenőrző Országos Hatóság két héttel ezelőtt nagyarányú tisztogató munkába kezdett. Felülvizsgálta minden olyan külföldi állampolgárnak az itt tartózkodási ügyét, akik az ország gazdasági életére káros tevékenységet fejtenek ki és itt tartózkodásuk az ország szempontjából nem kívánatos. A felülvizsgálások során főleg a lengyel és orosz származású és állampolgárságú zsidók kérdését vették

elő és radikálisan oldották meg:

a magyar városok és a főváros egyes negyedeinek gettójellegét lefaragják s megtisztítják az országot minazoktól a nemkívánatos lengyel és orosz zsidóktól, akik bár több évtizeden át magyar kenyeret ettek, nem tartották szükségesnek a legelemibb feladat rendezését, az országgal való közjogi helyzetük tisztázását.

Megindul az áradat és előnti a magyar életet

Magyarországot először 1870-ben, majd 1910-től 1922-ig öntötte el a galíciai áradat s a rejtett utakon, legtöbbször útlelél és iratok nélkül be-surrant zsidók a legelső magyar falu szélén ütötték fel sátorfájukat. Azután az áradat tovább indult. megrohmozta a városokat, a fővárost és rányomta bélyegét az iparra és a kereskedelmre és szervezett szivósággal ütötte ki a magyarok kezéből az életlehetőségeket.

Megdöbentető adatok bizonyítják, hogy ennek a nációnak nemzethűsége nem volt. A határszéli csempészések leleplezett tetteseinek 75 százaléka zsidó volt. Ugyanakkor a határ-

mentén elkövetett valutasibólások nagyrésze, több mint ötven százaléka az ő kezükön folyt. Jellemző, hogy most, amikor a kiutasítások az egyik napról a másikra történnek, az egyik internálótáborban az egyik zsidó borsonyruhájába bevarrva 150 000 pengő értékű idegen valutát találtak.

Gyors megoldás

A külföldiek Ellenőrző Hivatal nagy körültekintéssel, de szigorúan ragaszkodva a rendelkezésekhez, gyorsan oldja meg ezeknek az alkalmatlan idegeneknek az országból való eltávolítását

Eddig 12 000 egyént tettek át a határon.

Érdekes, hogy a magyar állampolgársággal rendelkező zsidók is örvendenek ezeknek az intézkedéseknek, mert azt tartják, hogy a zsidórendel-tel szigorításának jelentős okai vannak az itt tartózkodó és asszimilálódni nem akaró galíciai zsidók.

Az előállítások és kiutasítások mindaddig továbbfolynak, amíg az országot meg nem tisztítják.

A lengyel és orosz származású és állampolgárságú zsidók kiutasításával kapcsolatban illetékes helyről a következő felvilágosítással szolgáltak: A Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság az országos idegenellenőrzés kapcsán felülvizsgálta minden külföldi állampolgár tartózkodási ügyét, akik bármilyen címen az ország gazdasági életére, vagy egyéb szempontból káros tevékenységet fejtenek ki. Ennek során eltávolításra kerültek és kerülnek mindazok az egyének, akik közjogi kapcsolataikat az itt eltöltött több évtized alatt sem rendezték, mert nem tartották szükségesnek tanujelét adni annak, hogy a magyar közösség tagjai akarnak lenni.

A rendőrség Nagyváradon is erélyes intézkedéseket tesz, hogy a városba — különösen a megszállás ideje alatt — beférkőzött galíciai elemeket eltávolítsa. Akadnak ezek között a bevándorlás óta egészen jó hangzású váradi nevek is. Ez azonban nem akadályozza meg a rendőrséget abban, hogy végre ne hajtsa a szigorú és fontos intézkedést.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Belvárosi mozgóban
Hölgyek előnyben
 legragyogóbb magyar vígjáték
 Kiss Manyi, Vaszary Piri, a 2 Pethes,
 Bilicsy Tivadar stb.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Halálbrigád
 Óriásfilm a francia idegenlégió harcaiból
 Claudette Colbul, Ronald Colman
 Előadások pontosan 5, 7 és 9 órakor.

Apolló filmszínházban
 Szerdán utoljára:
Nick Carter nem téved
 bűnügyi vígjáték
 és **ÉNEKLŐ SASOK**
 2 felvonásos burlesk
 Csütörtöktől: **3 sárkány** a legjobb magyar film.

PEREG A FILM PODOLIÁRÓL...

(A honvéd haditudósító század közlése.)

A haditudósító század néhány beosztottja legelőbb azt a parancsot kapta a hadtestparancsnokságtól, hogy térjen vissza Kameniec-Podolskyba, az ott felfedezett hajmeresztő szovjet kegyetlenkedések képének és nyomainak szomorú megrögzítése céljából. A látvány, amelyben részünk volt olyan, amelyet holtunkig sem felejtünk el. Azóta bizonyosan megjelentek beszámolóink, fényképeink és filmjeink az otthoniak előtt is, de még így is azt kell mondani, hogy semmiféle ismertetés, vagy kép nem közelíthette meg a borzalmas valóságot. Örültünk, amikor megrázó feladatunk teljesítése után megint elindultunk, hogy utól érzük elől haladó seregleteinket.

Kameniec-Podolsky után megint erőt vesz rajtunk az az érzés, amely már első utunk alatt, vagyis az itt történt előnyomulás idején is elfogott. Az az érzés, hogy Kameniec-Podolskynál elhagytuk Európát. Olyan soha sem érzett idegesség veszt körül, hogy semmivel sem tudjuk kifejezni, de érzni ezt mindenki. Ha szavakba kellene öntenünk, csak általános jelzőket használhatunk: más, idegen, rejtélyes, szomorú. Bizonyos, hogy ez a föld is Európában van, de az élete misztikusan más, mint a miénk: ázsiai ritmusa van.

Az utak járhatatlanok. Igaz, ezt már százszor megírtuk, de nem lehet ettől a megállapítástól szabadulni, mert szakadatlanul foglalkoztat. Eleinte azt hittük, hogy a szovjet szándékosan hanyagolta el a határsávban az utakat, de azóta hol vagyunk már a határsávtól? El kell fogadnunk tapasztalatai bizonyágként, hogy az úthálózat fejlesztése, sőt csak rendbentartása is huszadrendű kérdés volt a szovjetparadicsomban.

Végtelen gabonatóblák hajladoznak a szélben. Általában a méretek azok, amelyeket elütőknek látunk az európai méretelektől. A nagy méretekben szinte elenyésznek és kicsivé lesz a kevés ember.

Messziről ideálisan szép fekvésű falvak tűnnek fel a hajlatokban és csak amikor házaik közé ér az ember, tűri le lelkét valami szomorúság. A távolról oly hívogató falvakban: nyomor, rongy, éhség és legyek milliója tanyázik.

Ezeknek a leírhatatlan nyomorúságu falvaknak népe a legjobb ellen-szer a bolsevizmus mászlaga ellen európai ember számára. Sem belülről, sem mikrofocnallal, sem fényképezőgéppel nem tudjuk igazában érzékelni a valóságot. Meri ha min-

deni vissza is tudna adni mondjuk a hangosfilm, azt a büzt, amely ebből a nyomorból árad, kimaradna belőle és ezt semmiféle hasonlattal sem tudjuk kifejezni. Katonáink nem is furakodnak a jellemzésükkel „a jóléti fakasztó szociális termelés” eredményének láttára.

Ezen a vidéken fővesztetten menekült a vörös hadsereg. Ennek a kapkodó, kétségbeesett hátrahőzönlésnek utolsó jeleit most még jobban megvizsgálhatjuk, mint az előnyomulás lázában. Akkor minden figyelmünk az ellenség felé fordult s ami ezen kívül esett, csak harmadsorban tett reánk benyomást.

A szovjet hadsereg visszavonulásának rendezetlenségét talán a legjobban az jellemzi, hogy csupán két város között 293 gépjárművet hagytak el. A szembe jövő magyar vonatsozlopok szállítóeszközei között: már sűrűn látni ott: szovjet gépkocsikat, amelyet honvédeink használatba vettek.

Ugy látjuk, a honvéd csapatok előtt menekülő szovjet seregtestek között nagyobb lovaskötelek is lehetnek, mert az utak mentén és a közeli mezőkön olyan tömegben hevernek fedetlenül a lóhullák, hogy ennyi ló nem származhatott gyalog, vagy gépesített seregtest jószágállományából.

Sargorodon át haladunk Tultsin felé.

Mindenüti heves, de úgy látszik,

rövid utóvéd harcok nyomai.

Helyenként egy-egy magányos, vagy csoportos sír domborodik. A feliratokból látjuk: itt 2 német... amott egy magyar... ismét egy magyar... odébb pedig tömegsírban ennyi, meg ennyi szovjetkatoná pihen. Az egyik magyar hősi halott motorkerékpáros lehetett, mert frissen ácsolt keresztjére bőr bukósisakot tettek. Jól esik látni, hogy a felszabadult ukrán lakosság, ahol csak újába esik, egy-egy ilyen magyar vagy német sírt, virággal tüzdeli körül a hantot.

*

Esteledik s megered az eső, amikor

feltűnik előttünk Tultsin. A kilométermutató számból látjuk, hogy közel 300 km-t jöttünk Kameniec-Podolskytól. De mi még tovább robogunk, mert az a seregtést, amelyhez utba vagyunk, még messze van. Tultsin egyébként elég nagy város. Külsőjéről azonban nem sok benyomást szerezhelünk, mert az a része, amelyen áthaladunk sötét, míg az egyik városrész most is lángokban áll.

Hajnaltól érzük el csapattestünket. Az egész község zsufolva van honvédeinktől, tartalékban vannak, pihennek és alszanak... alszanak... alszanak...!

Letették az esküt a Délvidék új magyar tanerői

Ujvidékről jelenti a MTI: Az anyaországból a Délvidékre kinevezett 1300 tanerő ma tette le az esküt Ujvidéken.

Vitéz Nagy Iván üdvözölte a kinevezetteket és elmondta, hogy a felszabadult délvidéki területen összesen 2300 tanerő működött, akiknek nagyrésze elhagyta a helyét. Az ottmaradt tanerők közül a magyar kormányzat 1080-at átvett. Közöttük 345 a magyar, 282 a szerb. A többi a különböző nemzetiségek között oszlik meg.

Utána Balassa Brunó miniszteri osztályfőnök, vallás- és közoktatásügyi miniszter üdvözlő beszédet tolmácsolta. — Ma ne elválasztani, hanem összetartani igyekeztetek az itt élő lakosságot — mondotta többek között. — Magyarország ezer éven keresztül figyelemmel viseltetett az itt élő nemzetiségekkel szemben, mert ha az ellenkezőjét tette volna, úgy ma már nem lenne nemzetiség Magyarország.

A francia kormány diplomáciai uton válaszol Sumner Wellesnek

Vichyből jelenti a NTI: Jól értesült körökből szerzett értesülés szerint a francia kormány diplomáciai uton szándékozik válaszolni Sumner Welles helyettes külügyminiszternek

arra a sajtónyilatkozatára, amelyben kétségbevonja Franciaországnak azt az elhatározását, hogy gyarmatait minden esetre megvédelmezi. (MTI)

A nyár örömei

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELOFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 18 fillér.

Telefon: 12-27,
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR KELL ELSŐTÉTITENI?
(MTI.) A magánvilágítás, lakóházak és
gépjárművek elsőtétítését augusztus 5-
én kedden 20 óra 20 perckor kell végre-
hajtani.

Szovátán megünnepezték a r. kat.
templom felszentelésének évfordulóját.
Marosvásárhelyről jelenti a MTI.: Szov-
átán vasárnap nagyobb katoli-
kus ünnepség folyt le abból az alkal-
omból, hogy most volt egy éve, hogy
a hívők áldozatkészségéből felépített
templomot felszentelték. Az ünnepi be-
szédet Jaross Béla pápai prelátus
mondotta. Az ünnepélyen megjelent
a KALOT és több más katolikus köz-
ület küldöttsége.

**HITLER-JUGEND IFJAKAT LÁT-
NAK VENDÉGUL A MAGYAR LE-
VENTÉK** Budapestről jelenti a MTI.:
A magyar levante intézmény meghi-
vására kedden 65 Hitler-Jugend éke-
zik a fővárosba. A nyugati pályaud-
varon ünnepélyesen fogadják őket.
A vendégek megtekintik a főváros
nevezetességeit, majd a Balatonra és
a nagyobb vidéki városokba utaznak
Augusztus 21-én Debrecenbe és Hor-
tobágyra látogatnak el. 23-án utaz-
nak vissza Németországba.

**Bizottság vizsgálta felül a székely
vármegyék mintagazdaságait.** Maros-
vásárhelyről jelenti a MTI.: Harom-
tagú bizottság szállt ki a székely vár-
megyékbe. A bizottság megtekintette a
mintagazdaságokat és az állattenyésztő
vidéket.

A MAJOR

gyorsíró szaktanfolyam
új helyiségbe költözött. Címe:
Szilágyi Dezső u. 12. I. 5.

**Augusztus első napjaiban
új államvizsgára**

előkészítő tanfolyamok kezdőd-
nek. Tanfolyamok: gyorsírás,
gépirás, kereskedelmi levelezés,
helyesírás.

Még ma iratkozzon be.

**FELHÍVÁS A MESTERVIZSGÁRA
JELENTKEZŐKHOZ.** Folyó évi au-
gusztus hó 12-én kezdődnek a mes-
tervizsgák. A jelentkezőknek ipari
közigazgatási tárgyból is kell vizsgát
tenni. Ehhez nélkülözhetetlen segéd-
eszköz „Közigazgatási ismeretek ipa-
rosok számára” című könyv, ami az
Ipartestületnél 50 fillérért kapható.
Vidékieknek is megküldjük 1 pengő
bélyeg előzetes beküldése mellett. Fi-
gyelmeztetem még a jelentkezőket,
hogy rajzeszközöket hozzanak ma-
gukkal. Rajztábláról és vonalzókról
gondoskodva lesz. Az Ipartestület el-
nöksége.

A kolozsvári római katolikus egy-
házközség megtartotta első közgyűlé-
sét. Kolozsvárról jelenti a MTI.: A ko-
lozsvári római katolikus egyházközség
a felszabadulás óta most tartotta első
közgyűlését. Veress Ernő vikárius
megnyitó beszédében emlékezett arra,
hogy a felszabadulás óta minden té-
ren nagy fejlődés indult meg. Bemut-
tatta a püspöki helytartó leiratát,
amelynek értelmében Márton Aron ko-
lozsvári plébános állásáról lemondott.
A közgyűlés tudomásul vette a mult-
évi zárszámadást és költségvetést,
majd a megüresedett tagsági helyeket
töltötték be.

Mérlegkészítő és javító Hitler Adolf utca 26 szám. SLIDER JÓZSEF

FELHÍVÁS AZ IPAROSOKHOZ. A
katonai szolgálatra bevonuló önálló
iparosokat, vagy azoknak hozzátar-
tozóit tisztelettel kérjük, hogy ezen
bevonulási körülményt saját érde-
kükben sürgősen jelentsék be az
Ipartestületnél. Az Ipartestület Elnök-
sége.

Herceg Festetics György halála.
Keszthelyről jelenti. Herceg Festetics
György, a legnagyobb magyar hitbizo-
mány ura keszthelyi kastélyában régi
szívujja következtében hirtelen meg-
halt. A magyar telivér lötenyésztes
újjaszervezős az ő nevéhez fűződik.
Halálával a hercegi cím kétvése kis-
fiára száll át, aki a keszthely-berzen-
cei hitbizomány hasznélvezője lett.

**ESTE 9-TŐL HAJNALI 5 ÓRAIG TI-
LOS ZÁGRÁBBAN A KÖZLEKEDES.**
Zágrábról jelenti a Stefani: A horvát
hatóságok hétfőtől kezdődően minden
közúti közlekedést, Zágrábrban minden
kávéházi és vendéglői szórakozást este
9 és hajnali 5 óra között megtilto-
tak. (MTI.)

**Báró Villányi Frigyes magas olasz
kitüntetésben részesült.** Rómából je-
lenti a MTI.: III. Viktor Emanuel kirá-
ly és császár báró Villányi Frigyes-
nek, Magyarország kvirinali követé-
nek a Szent Mór és Lázár Rend
nagykeresztjét adományozta nyuga-
lomba vonulása alkalmával.

**Újjáalakult a Nagybányai Fesztők
Társasága.** A Magyar Tudósító je-
lenti: A Nagybányai Fesztők Társasá-
ga, amely a modern magyar festé-
szetben dicső multra tekinthet visz-
sza, a felszabadulás óta most tartot-
ta meg első újjáalakuló és tisztújító
gyűlését. A társaság elnökévé is-
mét Mikola András festőművészt vá-
lasztották meg. Ügyvezető elnök Kiss
Károly, titkár Fülöp Jenő, pénztár-
nok K. Csikós Antóni és ellenőr
Szlovenszky Lajos lett. A közgyűlés
Réti Istvánt örökös tiszteletbeli
taggá választotta. A társaság törzs-
tagjai: Boldizsár István, Pirk János,
Irán Szilárd és Krizsan János, ren-
des tagjai pedig Abrudán Péter, Ag-
rikola Lidia, Olejnik János, Thorma-
né Kiss Margit, Schakirow Sebes-
tyén, Kovács Géza, Klein József,
Balla Béla, Weith László és Kará-
csenyi János.

**Bevezetik a filmes oktatást a pécsi
elemi iskolákban.** A Pécsen megjelenő
Dunántúl írja: Pécs városa elhatá-
rozta, hogy a középiskolák után, ahol
már korábban bevezették a filmes ok-
tatást, most az elemi iskolákban is
rendszeresíteni fogja a filmoktatást és
ebből a célból a tanításhoz szükséges
filmgépeket beszerzi az elemi iskolák
számára.

**Fiatal orvosokat keres az OTI vas-
útépítő munkások mellé.** Budapestről
jelenti: Az OTI sürgősen több fiatal
orvost keres a szerélfalvi és édai vas-
útépítésnél foglalkoztatott munkások
mellé. Az orvosok foglalkoztatása elő-
reláthatólag a tél elejéig tart és díja-
zásuk legalább havi 400 pengő, amely-
nek felét a vállalkozó fizeti. Az OTI
sürgősen várja a pályázók jelentkezé-
seit. (Magy. Tud.)

**Borotválva elvágta a nyakát egy el-
mebajos kisjenői asszony.** Nagyvárad.
Saját tud. A mezőtelegyi csendőrség
jelentette a nagyváradai ügyészségnek,
hogy M a k a i Istvánné Kuti Julian-
na 56 éves köröskisjenői asszony, au-
gusztus 4-én éjszaka, férjének borotvájá-
val elvágta a nyakát. A csendőrség
megállapította, hogy az asszony ré-
góta elmebeteg s tettét önkivületi álla-
potban követte el. Beszállították a vá-
radi közkórházba, ahol rövidesen meg-
halt.

Üngyilkos fiatal gazda. Nagyvárad.
Saját tud. P a p István érmihályfalvai
35 éves gazdálkodó hétfőn este házá-
nak éléskamrájában felakasztotta ma-
gát és meghalt. Az ügyészség megállá-
pította, hogy bűncselekmény nem fo-
rog fenn és a temetési engedélyt meg-
adta.

Fagyalt-délután. A „Lórántffy Zsu-
zsanna” Jótékony Egyesület augusztus
hó 9-én, szombaton d. u. 4 órai kezdet-
tel az EMKE kávéház nemrég meg-
újított gyönyörű kerthelyiségében, fagy-
alt délután rendez, dr. Hlatky Endrő-
né elnök, dr. Veres Istvánné és
Csemánt Elekné alelnökök vezetése
és irányítása mellett, a Lórántffy Zsu-
zsanna Jótékony egyesület teljes hölgy
gardájának részvételével. A „Lórántffy
Zsuzsanna” egyesület áldásos munká-
ját mindenki ismeri városunkban.
Ezért L. v. ja és várja szeretettel az el-
nökség a város minden polgárát a
nagyszerűnek ígérkező fagyalt-dél-
utánra. Külön meghívót nem küld-
nek. Belépődíj nem lesz, ehelyett csu-
pán azt a szál virágot kéri megvál-
tani, amivel a jótékony hölgyek fog-
nak kedveskedni.

A mi cserkészjeink. A nagyváradai
úszókongresszus zűkenéstelen lefo-
lyása és megrendezése körül mara-
dandó érdemeket szereztek a mi ki-
tűnő, fegyelmezett és fürge cserkész-
fiaink is. Ezek a pompás, kisportolt
fiúk nagyszerűen megállták a helyü-
ket ezúttal is és tapintatossággal,
mindenre kiterjedő figyelemmel tel-
jesítették nehéz feladatukat, amiért
minden dicséretet megérdemelnek.
A fegyelmezett kis sereget Nagy
Géza segédtiszt irányította. Nem ma-
radt el a hivatalos elismerés sem,
amennyiben Nagy Géza segédtiszt a
MUSZ I. o. érdeklapját, Boér
Imre és Lakatos Gyula őrsvezetők a
MUSZ II. o. emléklapját kapták
fáradhatatlan munkájukért. A többi
cserkészek a legmagasabb elismerés-
ben részesültek.

Szibériában felkelés tört ki

Sanghaiból jelenti: Egyre több
jelentés számol be arról, hogy Szi-
bériában felkelés tört ki a szovjet
ellen. A felkelést Trockij egykori tit-
kára vezeti, aki még a száműzött
szovjetdiktátor halála előtt Mexikó-
ból Sanghai-n át Mongóliába uta-
zott.

*A felkelés, amely, úgy látszik,
figyelemreméltó méreteket öl-
tött, akkor tört ki, amidőn a
Szovjetunió távolkeleti haderejét
a japán hadsereg mandzukói
felvonulása az Amur vidékén le-
költötte.*

A felkelők elsősorban szabadon bo-
csátott kényszermunkások, akik ezer-
számra telepedtek le Szibériában
Ugy látszik, hogy nagymennyiségű
fegyverrel rendelkeznek és Jakuck és
Siganszk vidékén a meg szabadon
nem bocsátott foglyokat kiszabadító-
ták, beöltöztették és megszervezték.
Berija belügyi népbiztos, aki Jagoda
GPU-főnök idejében a szibériai kény-
szermunkatábor parancsnoka volt és
jól ismeri a helyi viszonyokat, hír-
szerint a napokban a felkelés színhel-
lyére érkezett. (MTI.)

Szigoruan bünteti a törvényszék az elsőtétítési rendelkezés megszegőit

Nagyvárad. Saját tud. Kedden dél-
előtt kezdte meg a nagyváradai tör-
vényszék hármass büntetőtanácsa a
légtalmi vétségek büntető tárgya-
lásait. Míg a légtalmi kihágásokat a
rendőrhatalóság bünteti, hasonló szig-
gorral jár el a törvényszék is a légt-
almi vétség elkövetőivel szem-
ben is.

A hatósági rendelkezés megszegé-
sért állott a törvényszék tanácsa
előtt Katz Károly Kossuth Lajos-ut-
cai posztókereskedő. Katz nem is ta-
gadta a terhére írt vádat, melyet a
szolgálatos rendőr is igazolt. A tör-
vényszék ítéletet hirdetett az ügyben
és Katz Károlyt bűnösnek mondván
ki, 200 pengő pénzbírságra ítélte.
Katz az ítéletben megnyugodott s így
az jogerőre emelkedett.

Hasonló vétséggel került a vádlat-
tak padjára Beck Árpád Csengeri-
utca 32. szám alatti lakos, akinek la-
kása udvari részében a rendőr vilá-
gosságot fedezett fel. A kiszűrődő

fény alkalmas volt arra, hogy az el-
sőtétítési rendelkezés megszegését elő-
idézze.

— Bűnösnek érzi magát? — kérde-
zi az elnök.

— Bűnös vagyok, de nem olyan
nagy mértékben. — mondja védekez-
ve Beck, majd előadja, hogy az ud-
varnak csak egy kis részében szűrő-
dött világosság, a többi rész el volt
sőtétítve.

— Ha a rendőr meglátta, a repülő
is figyelmes lehet rá!

A törvényszék rövid tanácskozás
után kihirdette az ítéletet, mely szer-
int Beck Árpádot 100 pengő pénz-
büntetésre ítéli, mely nem fizetés ese-
tén napi 5 pengőnként törleszthető
fogházbüntetésre változtatható át. A
törvényszék figyelembe vette Beck
Árpád büntetlenségét és beismerő
vallomását és ezért eltekintett a fog-
ház büntetés kiszabásától.

Vádlatot a büntetést súlyosnak ta-
lálta és felebbezést jelentett be.

Megállapította az iparügyi miniszter a fa- és csontiparban fizetendő legkisebb munkabéreket

A hivatalos lap legutóbbi száma közli az iparügyi miniszter rendeletét, amellyel megállapítja a fa- és csontiparban fizetendő legkisebb munkabérek és egységbérek. A módosított rendelet értelmében a határozatban megállapított legkisebb munkabérekhez tizenöt százalékos kellő hozzájárulást kell fizetni. A rendelet egyéb rendelkezéseit is alkalmazni kell. Ha tehát a munkavállalónak a jelen határozatban megállapított legkisebb munkabérenél nagyobb egységbér (órabér, hetibér, havibér, teljesítménybér stb.) jár, *őt továbbra is ez a nagyobb egységbér illeti meg.*

A rendelet a kihirdetéstől számított nyolcadik napon, tehát augusztus 11-én lép életbe.

Lapunk több alkalommal foglalkozott a nagyváradai fésűgyár munkásainak erre irányuló panaszával s most örömmel állapítjuk meg, hogy ez a régen vajdó kérdés a munkások előnyére, a miniszter rendelkezése folytán megváltozott és néhány nap múlva életbe is lép.

RÁDIÓ

SZOMBAT, AUGUSZTUS 9.

- 6.40 Ebresz. 5. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 „A ma humora”. Irta Bodaj Jenő dr. Felolvasás.
- 10.45 „Mit nézzünk meg?” Felolvasás.
- 11.10 Nemeztközi vízjelző szolgálat.
- 11.30 Levente rádióféltóra.
- 12.00 Himnusz.
- 12.10 Meiles Béla zenekara. Vezényel Vincze Ottó.
- Közben:**
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Hanglemezek.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak.
- 15.20 Mursi Elek cigányzenekara.
- 16.15 Helyszíni közvetítés.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Közvetítés a Dunapalota nagyszállóból. Magyar Gyula tánczenekara játszik.
- 17.55 „Sziíriai várak”. Felolvasás.
- 18.20 Giuseppe Moretti olasz dalokat énekel, zongorakísérettel.
- 18.45 Külügyi negyedóra.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Stefániai Imre és Lászlóffy Margit kézzongorás hangversenye.
- 19.50 „Elysiumi beszélgetések”.
- 20.15 Lóversenyeredmények.
- 20.25 Közvetítés az Újságrónap angolparki hangversenyéről.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Tánclemezek.
- Közben:**
- 22.20 Hangképek a magyar-olasz atlétikai viadal első napjáról.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
- 23.25 Közvetítés a Valéria kávéházból. Horváth Elemér cigányzenekara muzsikál.
- 24.00 Hírek.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

SPORT

Jó eredményeket értek el a nagyváradai atléták a kolozsvári vidéki atlétikai versenyen

Szombaton és vasárnap rendezték meg Kolozsvárott az országos vidéki atlétikai bajnokságokat, amelyeken Nagyváradról hét atléta vett részt Szolmay Sándornak, a Magyar Atlétikai Szövetség kerületi oktatójának kíséretében. A nagyváradiak annak ellenére, hogy az NSE két kiváló versenyzője: Koppány és Krupka, azor-kívül Domján, az Esta Sun kiváló gerelyvetője különböző okok miatt nem utazhattak el, szépen szerepeltek. Mindhárom versenyző jó helyezést érhetett volna el Kolozsvárott.

A legjobb eredményt Kiss, az Esta Sun atlétája érte el 400 méteren gáton 58.9 mp-es idővel.

Az a körülmény, hogy az idén ez volt az első versenye, arra enged következtetni, hogy Kiss az országos versenyen is jól fog szerepelni.

Jó eredményt és helyezést ér el. A távon harmadiknak futott célba.

Ötödik helyezést ért el élete első versenyen Lerchner, ugyancsak az Esta Sun versenyzője.

kalapácsvetésben 33.38 méteres dobásával. Első versenyt futotta Benyik (Esta Sun). 1500 méteren 4:20 idővel 7-ik lett Csapó (MÁV) rúddal 3 métert ugrott.

Osztopányi szereplése csalódást okozott.

170 centimétert gyönyörűen vitte át, de tovább nem jutott, pedig nagyon akart és egészen bizonyosan ugrik még jobban is, hiszen egyik legkiválóbb atlétája Nagyváradnak.

Oláh Irma második lett a magasugrásban.

„A legjobb női atléta” címert folyó verseny során Oláh Irma magasugrásban 135 centiméterrel II-ik, távolugrásban pedig 452-vel III-ik helyezést ért el.

A kolozsvári versenyek egyébként a szövetség megjelent vezetői szerint az összes eddigi vidéki versenyeket felülmúlták. Népes mezőnyök indultak és igen figyelemre méltó eredmények születtek, amelyek a magyar atlétika jövő fejlődése szempontjából igen értékesek.

Debrecen válogatott atléta gárdája látogat el vasárnap Nagyváradra

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap Debrecen válogatott atléta gárdája látogat el Nagyváradra, hogy az itteni egyesületek meghívásának eleget téve résztvegyen a pályaváto városközi versenyen.

Az eddigi tervek szerint a két város atlétái 100, 400, 800 és 3000 méteres síkfutásban, 110 és 400 méteres gátfutásban, magas-, távol-, rúd- és hármasugrásban, súly-, diszkosz- és gerelyhajításban, kalapácsvetésben és svédváltóban mérik össze erejüket.

A női számok között magas- és távolugrás és 60 méteres síkfutás szerepel. A rendezőség felhívja azokat az atlétákat, akik számításba jöhetnek a válogatás szempontjából, az edzéseken pontosan jelenjenek meg. Különösen felhívják a következő atlétákat: Viktor. Krupka, Kiss, Benyik, Lázár, Hideg. Csapo, Soltész, Lerchner, Domján, Babrik, Székely, Szentgyörgyi és Réz, a női atléták közül pedig Oláh I és Oláh II, Szatmári figyelmét a pontos megjelenésre a szokott időben.

A FTC lesz a Törekvés vasárnapi ellenfele

Néhány heti szünet után a Törekvés is elkezdte edzéseit. Ma a NAC ellen játszik edzőmérkőzést, vasárnapra pedig a Ferencváros tartalékjaival meg erősített FTC-t látja vendégül a munk

cas csapat. A vezetőség erősen készülődik NB II küzdelmeire, szükség is van erre, ha a Törekvés múltjához és nevéhez méltóan akar szerepelni új beosztásában.

Ma délután kétkapus mérkőzést játszik a NAC a Törekvéssel

Végre kétkapus mérkőzéshez jut a Ferencváros ellen készülő zöld-tehér együttes. Ma délután 5 órakor a Törekvés ellen a következő összeállításban szerepel a NAC: Tóth—Molnár, Domján—Krasznai, Juhász, Deményi—Fuszek, Sárvári, Mihók, Bodola, Kovács I.

Kovács II már szombaton elhagyta a kórházat, cipőt azonban még nem húzhat, lába még kezelés alatt áll. Minden remény megvan azonban

arra, hogy a szombati mérkőzésen már ő is csatásorba áll.

Zilahy Debrecenbe utazott és kilépett a NAC-ból.

A múlt héten ajánlott levélben jelentette be a NAC vezetőségének Zilahy Debrecenbe történt eltávozását. A vezetőség a bejelentést tudomásul vette, de a tehetséges játékos nem adja ki a DVSC-nek, mert a NAC is számításba vette az NB-küzdelmek során.

Hazaérkezett a NAC ifjusági csapata

Vasárnap érkezett hazra a NAC ifjusági csapata az ercsi táborból, ahova az MLSZ az erdélyi bajnokság megnyerésének jutalmaként az egész csapatot meghívta. A fiatal játékosok

erejük teljében, rengeteg tapasztalattal érkeztek meo és sokáig teletellett emlékek lesz az ercsi egyhetes kirándulás.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

2 SZOBÁS lakást keres postatisztviselő, hozzásegítő 10 pengő jutalmat kap. Kiss-utca 2. 137
KIADÓ 2 egymásbanyiló eieagásan bútorozott utcai szoba szept. 1-re. Csengeri-utca 2. 136

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat, jól venni és eladni Molnárnál lehet, Bémer-tér 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra házhöz jövök. 756

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órák, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

ELADÓ jókarban levő cipész varrógép. Munkás-utca 5. Fűtőházzal szemben. 143

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész, Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

MEGVÉTELRE keresek jókarban levő frakkot, „Ferencjóska”, szakettet. Nagy szabóság. Kapucinus-u. 19. 142

MINDENMÉÜ arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u 4. az udvarban. Schwartz ékszerész.

EBEDLŐSEKRENY eladó. Hitler-utca 15, fogorvosi rendelő. 138

Allást kezes

KERT gazdasági vagy felügyelői állást vállalkoz. Címzet a kiadóba. 134

HÁZMESTERNEK ajánlkozik gyermektelen házaspár. Végör 11, ajtó 3. 135

Allást nyee

ÖSKERESZTÉNY jömegeienésű, kimondottan intelligens úrileány-asszony pénztárkezelésben jártas felvétetik. Fényképpel ellátott kézírásos ajánlatokat „Pénztáros” jellegre a kiadóba kérek. 141

VARRÓLÁNYOK önálló, csakis jó munkaezők fölvetetnek. Vadász. Uri utca 11. 139

JÖMEGJELENÉSÜ intelligens idősebb asszony szobaasszonynak felvétetik. Hunnia-szálloda. 140

KERESÜNK képzett öskeresztény főgépészt azonnali belépésre. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igények megjelölésével, Vegyi és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad, Mátyás Király-utca 80/86 címre. 129

KÉZIMUNKÁHOZ, gobelinvarráshoz értő ügyes lányok fizetéssel felvétetnek, Szabadság-utca 10, ajtó 9. 130

TANULÓLÁNYOK, növendékek iparművészethez felvétetnek. Szabadság-utca 10, ajtó 9. 132

GOBELIN-, straminfestők állandó munkára felvétetnek. Szabadság-utca 10, ajtó 9. 131

MOSÓNÓT azonnali állandó mosásra és egy konyhalányt felvesszünk. Szilágyi Dezső-utca 5. „Matyas étterem”. 133

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.